



ויקהל פקודי (2), פרה

ויקהל

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (לה, א)

למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר, והוא לשון הפעיל, שאינו אוסף אנשים בידים, אלא הן נאספים על פי דבורו (רש"י)

בכל פרשת כי תשא לא נזכר אף פעם "ישראל", ולא נזכר אלא לשון "העם", כדכתיב "וירא העם כי בשש משה לרדת ויקהל העם וכו'" (כי תשא לב, ב), עוד שם "ויתפרקו כל העם" (שם ג') וכן בכל הפרשה, וכאן הינו פעם ראשונה שנקראו בשם "ישראל". וטעמא דמילתא כי הערב רב הם אשר עשו את העגל ובני ישראל נענשו על שלא מיחו בהם, ונמצא שנענשו ע"י שהיו בצוותא עם הערב רב, ולכן הקהיל משה את ישראל כדי להפרישם ולהבדילם מן הערב רב, כי ראה שלא טוב הוא הדבר היותם יחד. וזה הכוונה בדברי רש"י "שאינו אוסף אנשים בידים, אלא הן נאספים על פי דיבורו" שקרא במשמותיהן של בני ישראל ובאו כולם אליו, אבל להערב רב לא קרא, כי מהרע צריך להתנתק.

להתענות באהבתך בשם ספר "ויקח משה"

ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה (לה, ב)

הפרשה פותחת ואומרת: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם", ואם כן ברור הדבר כי כאשר סיים משה את דבריו אליהם יצאו בני ישראל "מלפני משה", ומדוע היה צריך לשוב ולכתוב זאת בפסוק? יש לומר: אינו דומה יציאה ליציאה. על פי מראהו של האדם, על פי התנהגותו והליכותו ניכר מהיכן בא ומאין יצא. אם ראית אדם היוצא ממקום פלוני, כל גופו מתנועע כמובה-ירח ודעתו זחה וגסה עליו, דע כי ודאי מבית מרזח יצא, שם שתה לשכרה. לעומתו, עם ראית אדם היוצא ממקום פלוני, סבר פניו רציני והליכתו שקולה ומדודה, אות הוא כי יצא כעת ממקום תורה ויראה. זאת מלמדת אותנו התורה, כי כאשר סיים משה רבינו לומר את דבריו לבני ישראל, "ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה", שכל הרואה אותם היה מכיר ויודע מהיכן יצאו "מלפני משה".

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

מעשי האדם נמדדים לפי כוחותיו ויכולותיו

כל מרים תרומת קסף ונחשת הביאו את תרומת ה' (לה, כד)

בין כלל מביאי התרומה למשכן ודאי היו כאלו שמצבם הכלכלי הרשה להם לתרום כלי כסף, אולם היו גם כאלו שלא היו מסוגלים להביא אלא נחושת. אם אותם אנשים

שיכלו להביא כסף היו מתגאים על אלו שהביאו נחושת, לא היה הדבר שוה בעיני ה', כיון שמאדם שמתגאה בכסף שזכה במתנת שמים אי אפשר לקחת תרומות, אך אם אותו "מרים תרומה כסף" אינו מתגאה בכך, אלא משה את נדבת לבו לנדבת לב חבירו שהביא נחושת, ודאי ראוי לקבל ממנו את התרומה. לכך אמר הכתוב "כל מרים תרומת כסף" נחושת הביאו את תרומת ה' "ה", היינו שרק מי שישוה בין הכסף לנחושת היה יכול להביא את תרומת ה'.

ומתוך האור בשם "אדרת אליהו"

פקודי

הבניה במנין: כדי שבעתיד ישפוך הקב"ה חמתו על העצים והאבנים!

אלה פקודי המשכן משכן העדות (לה, כא)

המשכן משכן, שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל (רש"י)

הקשה השל"ה הקדוש: הלא ראינו שכל המשכן וכליו נעשו על פי חשבון מדויק, ואם כן היה ראוי שלא תשרה שכינה, שהרי אמרו חז"ל (תענית ח:): אין הברכה מצויה לא בדבר השקול, ולא בדבר המדוד, ולא בדבר המנוי, אלא בדבר הסמוי מן העין? ותירץ, שמאחר והיה גלוי לפני הקב"ה שעתידים ישראל לחטוא, ואז יצטרך להחריב את בית המקדש, וזאת לטובתם של ישראל, וכדברי חז"ל שדרשו את לשון הפסוק "מזמור לאסף אלוקים באו גוים בנחלתך" (תהלים עט, א), קינה לאסף צריך היה לכתוב? אלא, שאמר אסף שירה על שהקב"ה כילה חמתו בעצים ובאבנים שבביתו, ומתוך כך הותר פליטה בישראל, שאלמלא כן לא נשתייר משונאי ישראל שריד.

ולכן צוה הקב"ה שיהיה הכל במנין, כדי שלא תשרה עליו הברכה, ויוכל להחריבו בעתיד. והנה ידוע שמשכן ומקדש אחד הם, ומקדש איקרי משכן, וזו כוונת רש"י לפנינו: "אלה פקודי המשכן", שהיה הכל במנין וקשה: הלא אין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין? וכדי ליישב זאת, כתב רש"י: רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין, ולכן היה הכרח לבנות במנין, כדי שיחרב ויכלה הקב"ה את חמתו על העצים והאבנים, ולא על ישראל!

ספר ושלל ולא יחסר בשם "שו"ת רבי עזריאל"

**וּתְכַל כָּל עֲבֹדַת מִשְׁכָּן אֱהָל מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכָל
אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה בְּעֶשְׂרֵה יָמֵי אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל
מֹשֶׁה (לט, לב-לג)**

הם לא עשו ולא אני! יש לשאול שאלה חזקה קודם היה צריך להיות כתוב **"וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה בְּעֶשְׂרֵה יָמֵי אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מוֹעֵד"**. כי בתחילה עשו ורק אחר כך כלתה העבודה! יש לתרץ, כתוב בחז"ל שהמשכן נעשה על ידי סיעתא מן השמים **"אתה מסייעם במלאכת שמים"** ואכן כך נכתב **"ותכל כל עבודת משכן"**, היינו נגמרה מאלה, מאידך גיסא, התורה מעידה: **"ויעשו בני ישראל"**, כי הסיעתא דשמיא אינה גורעת מאומה מהחלק של האדם ומשכרו. וזה מה שהתורה רומזת לנו על ידי שכתבה בסדר הזה, שלמרות שהיה **"ותכל"**, התורה ממשיכה ואומרת: **"ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה'"**, הם עשו! אני סייצתי להם, אך אני מחשיב להם כמו שהם עשו בעצמם.

פרשת פרה: טענת השטן לפני ואחרי עשיית המצוה

זאת חֲקֵת הַתּוֹרָה (במדבר יט, ב)

לפי שהשטן, ואומות העולם מונין את ישראל, לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה (רש"י).

מה שכתב רש"י שאומות העולם **"מונין"** את ישראל, בפשטות כונתו שהם מצערים אותם, **"מונין"** מלשון אונאת דברים. הם מצערים אותם כיצד מקיימים הם מצוות כאלו שאין בהם טעם והבנה. יש ברש"י רמז לדבר נוסף, כאשר יהודי הולך לעשות איזו מצוה, מיד בא השטן ואומר לו שזו מצוה קטנה מאוד, מעשה של מה בכך שאין הרבה תועלת בעשייתו, אך היהודי מתגבר ואומר לו: לא איכפת לי מהדברים שלך, שהלא כך כתוב בתורה! מה עושה השטן? מיד בא מצד שני ואומר ליהודי: 'אה', אשריך שזכית לקיים כזו מצוה גדולה, כמה חשובה היא המצוה וכמה גדול שכרה, ומנסה להחטיאו בגאווה כדי לנשלו מהמצוה ומשכרה, והעצה לכך היא, שאחרי שאדם עושה מצוה ישכח ממנה. דבר זה רמזו ברש"י: לפני עשיית המצוה, השטן ואומות העולם באים ואומרים ליהודי: **"מה המצוה הזאת"** לשם מה לך לעשות מצוה זו, והלא אין בה מאומה! אבל אחרי שעושה באים ואומרים לו: **"ומה טעם יש בה?"** איזו מצוה גדולה, כמה מתוקה ונפלאה היא, בודאי תקבל עליה שכר גדול וכו'. לפיכך כתב בה **"חקה"** לפני המצוה אל תחשוב למה, ואחרי המצוה אין לך רשות להרהר אחריה, אלא פשוט תשכח ממה שעשית ועל ידי זה ישאר לך השכר לעתיד לבוא.

ומתוך האור **"חקה"** בשם ר' מאיר מפרמישלאן זצ"ל

הלכה: פרשת פרה לכוון לצאת ולהוציא, ופטור הנשים משמיעה

כתב השו"ע (או"ח סי' תרפה ס"ז): י"א שפרשת זכור ופרשת פרה חייבים לקראם מדאורייתא, ובמ"ב (סקט"ו) כתב, והרבה אחרונים כתבו שפרשה זו אינה דאורייתא, בפסקי תשובות (אות ו) כתב: בספר "ובעבודת ישראל" (פ' פרה ד"ה וידבר): נראה לפרש מילת **"לאמר"** מורה כדעת האומרים שפרשת פרה מדאורייתא ולזה בא הרמז **"אשר צוה ה' לאמר"** שאפילו בזמן הזה שאין לנו בית המקדש לעשות פרה כתיקונה צריך לקרות הפרשה וכו', וכן הביאו עוד פוסקים ראיות שפרשת פרה בזה"ז מן התורה. ויש שכתבו שנכון לחשוש לשיטות אלו לכן יש להקורא לכוון להוציא את כל השומעים בברכות התורה ובקריאה, וגם השומעים צריכים לכוון לצאת. אמנם אף כי בפרשת זכור יש המחייבים את הנשים, לשמוע את הקריאה, בפרשת פרה לכו"ע אין להם חיוב לשמוע, ואף לשיטת השו"ע והפוסקים דפרשת פרה מן התורה. **פסקי תשובות חלק ו'**

פתגם: כשרע לך לפעמים, זכור שיש דברים הרבה יותר גרועים.
ספר **"שמחלה"**

חקירה: עבודה פרה אדומה

העבודה עצמה פוסלת את הפרה, ואם לא ניחא ליה, הפסול מסתלק, או שכל הפסול הוא רק אם ניחא ליה (המידות לחקר הלכה ב-ד) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: וחי אחיך עמך: רבי זוסיה מהאניפולי צברסכום של עשרה רובלים, ביקש לשמרם מפני גנבים, הניחם בתוך ספר חומש, ליד הפסוק **"לא תגנוב"**. לימים ביקש ליטול את כספו, פתח את החומש ולא מצא את עשרת הרובלים במקומם, לעומת זאת מצא חמשה רובלים ליד הפסוק **"ואהבת לרעך כמוך"** נשא רבי זוסיה עיניו לשמים ואמר: רבנו של עולם! ראה נא מה בין זוסיה לבין אותו יהודי כשר. זוסיה, כשהיה לו סכום של עשרה רובלים, לא נתן דעתו על אחרים וביקש לשמור את הכל לעצמו, ואילו אותו יהודי כשר הסתפק רק במחצית, כדי לקיים, וחי אחיך עמך. **ספר "חד וחלק" חלק א'**

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, דינה בת מרים, דניאל בן רחל, רפאל יהודה בן מלכה, בנימין יעקב בן זוהרית רות, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים. לעילוי נשמת אלגרה בת לונה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
כלל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aix-les-bains.fr